

SUS-Nyt

ET NYHEDSBREV FRA SOCIALT UDVIKLINGSCENTER SUS OM PROJEKTER, INDSATSOMRÅDER OG NYE UDGIVELSER

Fire julechecks til...

I stedet for at sende julekort ud til vores store netværk af samarbejdspartnere, har vi også i år bedt fire socialt engagerede mennesker uddele hver sin SUS-check på 5000 kr. til en person eller en organisation, der yder en særlig indsats for mennesker i en svær livssituation. Vi har i år bedt fire tidligere socialministre stå for uddelingen. Palle Simonsen, Aase Olesen, Ritt Bjerregaard og Else Winther Andersen har påtaget sig opgaven, og det vil jeg gerne takke dem for. Se på de følgende sider, hvem de sender pengene videre til og hvorfor. ph

To nye platforme – og en glædelig jul

I dette nummer af SUS-Nyt får du et indblik i nogle af de projekter, der har fyldt i SUS i året, der gik. 2011 har været et godt år, hvor vi sammen med en lang række samarbejdspartnere har skabt udvikling for socialt udsatte mennesker. En udvikling, som vi glæder os til at fortsætte i det nye år.

I begyndelsen af 2012 etablerer vi to nye platforme i SUS – én for sociale opfindelser og én for brugerindflydelse.

Fødselshjælpere for sociale opfindelser

SUS har igennem de sidste 20 år udtænkt og gennemført sociale opfindelser. Nu vil vi bruge vores erfaringer og viden om social innovation til at bringe andres sociale opfindelser på banen. Med økonomisk støtte fra VELUX FONDEN i samfinansiering med VILLUM FONDEN lancerer vi derfor i starten af det nye år en selvstændig platform for sociale opfindelser, hvor borgere, organisationer og kommuner kan få hjælp til at realisere deres ideer

til sociale opfindelser. Vi er meget taknemmelige for den store bevilling og for fondenes støtte til at løfte kvaliteten af nyskabelser på det sociale område.

Nye metoder til brugerindflydelse

Siden SUS blev grundlagt i 1992 har vi arbejdet ud fra en vision om at være bannerførere for udvikling af brugerindflydelse. SUS har gennem årene bidraget til udvikling af mange metoder til brugerindflydelse. Vi er derfor meget glade for, at Helsefonden og Det Obelske Familiefond har bevilliget økonomisk støtte til en platform for at udvikle metoder til brugerindflydelse i de næste tre år.

Per Holm, direktør

Vi vil ønske dig og dine en rigtig god jul og et godt nytår. På gensyn til SUS' fødselsdagsfest den 1. februar.

20 år 1. februar 2012

1992	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	

Onsdag den 1. februar 2012 har SUS 20 års jubilæum. Det fejrer vi med en reception i Filmhuset (Det Danske Filminstitut), Gothersgade 55 i det indre København. Arrangementet starter kl. 15.00. Nærmere oplysninger følger, men reserver allerede nu tidspunktet.

Fortsat fra forsiden

4 julechecks a 5000 kroner til...

Til Gadejuristen fra Ritt Bjerregaard:

– Det er meget tydeligt, at der er nogle alvorlige problemer på Vesterbro med narkotika, både misbrug og forbrug. Jeg synes, der er et særligt perspektiv i at kunne yde juridisk vejledning til folk, som er kommet i klemme i velfærdssystemet.

Gadejuristen yder udgående retshjælp til de mest udsatte borgere på Vesterbro i København.

Gadejuristen: Retshjælp til stofbrugere

Hver tirsdag aften og fredag eftermiddag rykker gadejurist Nanna Gotfredsen og hendes kolleger ud med ladcyklen lastet med mad og rene kanyler, råd og retshjælp. Resten af ugen står døren til kontoret åben.

Den praktiske retshjælp handler om mange ting: Om kontakt til sagsbe-

handleren, hvis kontanthjælpen fx er blevet stoppet, om ansøgning til bolig eller behandling eller om hjælp til at klage over en uberettiget bøde.

Målet med Gadejuristens arbejde er skadesreduktion – bredt set. Det handler både om at reducere følgeskader af stigmatisering, frihedsstraf og mang-

lende kendskab til rettigheder og mere konkret om at mindske skadevirkningerne af overdoser og fejlfix. Og her kommer julechecken ind i billedet:

Modgift kan redde liv

– Flot og meget glædeligt, siger Nanna Gotfredsen om den:

– Vi vil gerne bruge pengene til at købe Naloxone – en modgift, som nogle læger for nyligt har oplært os i at indgive, når stofafhængige er kommet til at tage en overdosis. Det gør, at vi kan redde liv på gader og stræder. Lykkeligtvis har regeringen jo nu meldt ud, at man vil etablere stofindtagesrum – eller fixerum – men desværre kommer der til at gå en rum tid. Det er næsten ikke til at bære. Vi må være klar til at kunne afværge unødige dødsfald hos alt for unge mennesker. Først overlevelse, så retshjælp.

Gadejuristen har 7 ansatte og næsten 40 frivillige: jurister, socialrådgivere, sygeplejersker og andre. Læs mere på www.gadejuristen.dk

Miteq: Teatertur for bofællesskabet

Miteq er det grønlandske ord for edderfugl, symbolet på omsorg og varme. Miteq er også navnet på Kofoeds Skoles bofællesskab for fem grønlandske kvinder. I bofællesskabet får kvinderne hjælp og støtte til at komme videre i egen lejlighed og i livet.

Lisbeth Nuka Petersen, social vicevært i Miteq, lyser op i telefonen, da hun får beskeden om julechecken:

- Tusind tak, jeg bliver helt rørt!
- Et par dage efter vender hun tilbage:
- Vi vil gerne bruge pengene på et

Foto Anders Bentzon.

Til Miteq, bofællesskab for grønlandske kvinder fra Aase Olesen:

– Jeg synes, grønlænderne er en overset gruppe. Vi har ikke taget os af dem på samme måde som alle andre, der kommer til Danmark. Fordi grønlænderne er danske statsborgere, er der ikke integrationsprojekter, sprogundervisning mv. for dem.

Foto Henrik Schurmann.

restaurantbesøg, hvor vi er shinet op og fint klædt på. Kombineret med en tur i teatret eller en anden kulturoplevelse. Det har kvinderne ikke prøvet før, og det synes de vil være spændende.

Psykotering er hjælpsomt

For de to medarbejdere i Miteq handler det først om fremmest om at støtte kvinderne og give håb og tro på egne evner og livet.

– Bofællesskabet er for kvinder, som vil arbejde med sig selv og

lave en livsstilsændring. De fleste er alkoholmisbrugere, og for at bo her skal man enten gå i misbrugsbehandling eller i psykotering, fortæller Lisbeth Nuka Petersen, der ligesom sin kollega, Peter Smidt, er uddannet psykoteraut.

En gang om måneden holder de to også kurser i psykotering for socialt udsatte grønlænderne, på Kofoeds Skoles kursussted i Sorø. Et tilbud, der er god brug for.

– Kvinderne fra Miteq udgør grundstammen på kurserne, de er blevet vant til at arbejde med sig selv og er nogle af de mest ressourcefulde i gruppen, fortæller Lisbeth Nuka Petersen. Læs mere på www.kofoedsskole.dk

En villa i Valby danner ramme om Kofoeds Skoles bofællesskab for grønlandske kvinder.

Uniformen betyder meget for Hus Forbis sælgere. Både for værdigheden og varmen.

Foto Holger Henriksen.

Til Hus Forbi fra Else Winther Andersen:

– Hus Forbi er godt initiativ, som hjælper dårligt stillede til et liv med mere selvrespekt. Mange af dem, der sælger avisen, mærker, at de kan noget. Nogle får et skub til at nærme sig arbejdsmarkedet eller i hvert fald en bedre tilværelse.

Foto Peter Stallknecht.

Hus Forbi: Vinteruniform til sælgerne

Hus Forbi er med til at give sælgerne selvrespekt, lyder det i begrundelsen fra Else Winther Andersen. Og det er lige præcis det, det handler om, siger sekretariatsleder Rasmus Wexøe Kristensen fra Hus Forbi.

– Der er stor forskel på at stå op om morgenen og være social klient eller sælger. Når man sælger Hus Forbi, får man en identitet og bliver en del af et fællesskab. Man mødes med andre og får lyst til

at tænke sig som en del af en gruppe, der kan noget. I Hus Forbi forsøger vi at tilpasse arbejdsmarkedet til dem, der har brug for det, og ikke omvendt.

Uniformen betyder alt

Med til at være Hus Forbi-sælger hører uniformen. Den er en vigtig både for identiteten og som arbejdstøj. Derfor skal julechecken gå til tøj til sælgerne.

– To gange om året, sommer og vinter, samler vi ind til tøj til sælgerne. Lige nu gælder det vinteruniformen: skibukser og vinterjakker, skiundertøj og støvler. Uni-

formen betyder alt, og det er vigtigt, at tøjet er af god kvalitet. Det skal holde til, at man er ude 24 timer i døgnet og måske sover på jorden, siger Rasmus Wexøe Kristensen.

Hjemløseavisen Hus Forbi har eksisteret siden 1996. Avisen har ca. 800 sælgere, som selv styrer deres 'forretning'. Sælgerne køber avisen for 12 kr. og sælger den videre for 20 kr. på gaden. De fleste sælgere opererer i Københavnsområdet, men Hus Forbi arbejder løbende på at blive mere udbredt i Jylland.

Læs mere på www.husforbi.dk

SAVN: Julegaver til børn af indsatte

– **Jamen, hvor er det dejligt!** Vi er lige ved at finde ud af, hvor mange børn vi skal skaffe julegaver til i år. Med pengene her kan julegaven blive lidt større.

Brian Lund Andreasen er næstformand i foreningen SAVN og sammen med sin kone Line Dahl Krabsen drivkraften i foreningen, der fungerer som netværk og mødested for børn og pårørende til indsatte. Når far eller mor sidder i fængsel, går det ofte hårdt ud over børnene, og mange pårørende har brug for et sted, hvor de kan tale med andre i samme situation og knytte netværk.

Weekendture på bondegården

Det kan man på SAVN's weekendkurser for børn og voksne. Rammen om kurserne er Line og Brians firlængede, stråtekte bondegård i Midtjylland.

– Den købte vi i sommer, det blev vi nødt til for at have et sted at være! Det første år kørte vi foreningen hjemme fra vores dagligstue. Nu har vi gården, og det er et helt fantastisk sted med plads til at

børnene kan boltre sig, fortæller Brian Lund Andreasen.

– En gang om måneden inviterer vi fem-seks familier på kursus. Lørdag formiddag er der familierådgivning ved to familierapeuter. Om eftermiddagen tager vi en tur til stranden, og om aftenen spiller vi kort og hygger os.

Der er også altid frivillige med på weekenderne. En af dem er Brian Lund Andreasens mor:

– Hun laver maden. Vi gør

meget ud af, at det er rart og hjemligt.

Læs mere på www.savn.dk

Til Foreningen SAVN fra Palle Simonsen

– Foreningen SAVN er et fantastisk godt frivilligt projekt, der hjælper børn af forældre i fængsel. Det rammer børnene hårdt, når far eller mor sidder inde. SAVN laver et arbejde, der styrker børnene. De dårligst stillede børn får julegaver, det skal beløbet gå til.

SOCIAL IT – NYE INITIATIVER

It-ambassadører og Bosted Labs

SUS har etableret et korps af it-ambassadører, der skal inspirere bosteder og dagtilbud til at bruge it for at kommunikere, skabe sociale netværk, spille, surfe m.m. Ambassadørerne er medarbejdere, ledere og it-frivillige, der vil bruge deres erfaringer fra projekt *Implementering af teknologi* til at rådgive og hjælpe andre med at komme godt i gang med it. Formålet med it-ambassadørerne er at sprede og gøre brugen af it til hverdag på flere tilbud til mennesker med handicap i de kommuner, ambassadørerne arbejder i.

Bosted Labs

Bosteds Labs er et nyt initiativ, hvor en række bomiljøer til mennesker med handicap vil åbne dørene til et unikt samarbejde med it-virksomheder om at udvikle og tilpasse hardware og software. Målet er at matche it-produkter fra forskellige virksomheder med konkrete behov, som mennesker med handicap kan have – og derigennem udvikle eksisterende og nye it-løsninger.

Bosteds Labs bygger på et princip om samarbejdsdrevet udvikling i konkrete innovationsmiljøer på kommunale bosteder. Samtidig er det en metode til offentlig-privat innovation, hvor it-virksomheder får adgang til brugere og fagpersonale, der kan bidrage til fx feedback, design, forbedringer m.m. på brugbare og spændende social it til gavn for mennesker med handicap.

Aktiviteterne er et led i projektet *Social IT*, hvor SUS også arbejder med it-frivillige, virksomhedsnetværket Handicap & IT, organiserer IT Innovations Camp og har en række formidlingsaktiviteter. Læs mere på www.handicapogit.dk

Kasper Nizam, kn@sus.dk

Maria Lincke Jørgensen, mlj@sus.dk

UNGEPROJEKT

Med ind i fritidslivet

Ridning, rollespil og lystfiskeri. Det er nogle af de fritidsaktiviteter, som ensomme unge nu får mulighed for at afprøve i projekt *Netværk – Sådan!*

Projektet har i slutningen af 2011 sat gang i otte pilotprojekter, der har til formål at inkludere indadreagerende, ensomme unge i det eksisterende fritidsliv i de tre involverede kommuner – Odense, Kolding og Næstved. Pilotprojekterne fokuserer på fx praktik i rideklubben, fitness for ensomme unge, 'makkerskabsgrupper' i folkeskolen og caféer for tidligere anbragte unge.

Netværk – Sådan! er et samarbejdsprojekt mellem de tre kommuner, Ventilen og Socialt Udviklingscenter SUS.

Tina Hjulmann Meldgaard,

thm@sus.dk

Anne Sørensen,

ans@sus.dk

INDSATS PÅ TVÆRS

BTI-modellen er justeret – og nu også eksporteret til Norge

Tilbage i 2008 satte SUS, sammen med Muusmann as, punktum for udviklingsprojektet Bedre Tværfaglig Indsats. Projektet var igangsat af Servicestyrelsen, og målet var at udvikle en samarbejdsmodel, som kunne være med til at sikre at børn og unge i familier med misbrug eller sindslidelse får den støtte og hjælp, de har behov for.

Hver fjerde af landets kommuner har i dag implementeret hele – eller dele af – BTI-modellen Bedre Tværfaglig Indsats. Vedtagelsen af Barnets

Reform betød en række lovændringer, som gjorde det nødvendigt at justere visse elementer i samarbejdsmodellen. Det arbejde er SUS ved at afslutte, og først i det nye år vil det reviderede materiale være tilgængeligt på www.tværfaglig-indsats.dk

Også i Norge er der stor interesse for BTI-modellen. Helsedirektoratet har besluttet at implementere modellen i de norske kommuner og fylker.

Bjarne Møller, bm@sus.dk

26 nye rådgivere i forebyggelse af vold

Det sjette hold rådgivere i forebyggelse af vold afsluttede deres uddannelse i november 2011. De er nu klædt på til at igangsætte, gennemføre og understøtte voldsforebyggende tiltag på deres arbejdspladser. I løbet af uddannelsens i alt seks dage har deltagerne fået input om forskellige aspekter af voldsforebyggelse og delt viden med hinanden. På det nyudsprungne hold har deltagerne desuden medvirket i en lille film ud fra en case og skrevet hjemmeopgave om et voldsforebyggende tiltag på deres egen arbejdsplads.

I alt 146 personer har fra 2007 til 2011 gennemført uddannelsen til rådgiver i forebyggelse af vold.

Birgitte Bækgaard Brasch,
bbb@sus.dk

På kick-off-seminaret blev deltagerne blandt andet kastet ud i at indspille film ud fra to cases om vold på arbejdspladsen.

Kick-off for arbejdspladslaboratorier

Vold som Udtryksform og Branchearbejdsmiljørådet Social & Sundhed har inviteret 12 arbejdspladser til at deltage i et udviklingsprojekt om voldsforebyggelse. Arbejdspladserne mødtes i oktober til kick-off i Middelfart. I de næste 12 måneder sætter de fokus på udviklingsprocesser og forebyggelse af vold i to 'arbejdspladslaboratorier':

- Laboratoriet Vejen til gode retningslinjer og handleplaner mod vold
- Laboratoriet Social kapital som element i den voldsforebyggende indsats.

De 12 arbejdspladser kommer fra hele landet og arbejder med ældre borgere, mennesker med udviklingshæmning og mennesker med sindslidelser. Fra hver arbejdsplads deltager en leder og en arbejdsmiljørepræsentant. Udviklingsarbejdet sker både på de enkelte arbejdspladser og på tværs af dem.

Følg laboratorierne arbejde på www.voldsomudtryksform.dk, Facebook og www.etsundtarbejdsliv.dk/vold

Birgitte Bækgaard Brasch, bbb@sus.dk

Bjarne Møller, bm@sus.dk

Nick Greve Hansen, ngh@sus.dk

RÅDGIVNING

Succes med seksualrådgivning for udviklingshæmmede

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk
Kasper Nizam, kn@sus.dk

Hvordan får jeg en kæreste? Hvorfor er drenge så hårde? Hvordan siger man nej til noget, man ikke har lyst til?

Som udviklingshæmmede kan det være svært at finde ud af, hvordan man er kæreste og har tryk sex med andre. Seksualitet er ofte et tabu, så det kan være vanskeligt at få hjælp. ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund har i samarbejde med SUS oprettet en seksualrådgivning. Her kan man ringe og tale med en seksualvejleder, hvis man har spørgsmål om seksualitet eller måske har haft en ubehagelig seksuel oplevelse.

Rådgivningen har eksisteret i to år og har været en stor succes. Alene i år har der været 845 henvendelser. Familie-medlemmer og fagfolk, der arbejder med mennesker med udviklingshæmning, kan også bruge rådgivningen.

Læs mere: www.ulf.dk/seksualraadgivning/

Nye medarbejdere i SUS

Fra venstre: Sussi Maack, chefkonsulent;
Nick Greve Hansen, konsulent; Ida Lindebjerg Christensen,
studentermedarbejder og Karen Thougård Pedersen,
kommunikationskonsulent.

Viden & Værktøjer

NY HJEMMESIDE

www med ADHD på arbejde

Hjemmesiden www.mapa.dk giver inspiration til, hvordan sagsbehandlere, job- og virksomhedskonsulenter kan støtte unge med ADHD i at komme i arbejde. SUS og ADHD-foreningen står bag hjemmesiden og informationspjecen *Med ADHD på arbejde*. Begge dele er blevet til på baggrund af erfaringerne fra projekt *Unge med ADHD – fastholdelse i job*, som er gennemført i samarbejde med jobcentre i Odense og Slagelse Kommuner. Projektet var finansieret af Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Puk Draiby, pd@sus.dk

Maria Lincke Jørgensen, mlj@sus.dk

FÅS IGEN

Børnebøger: Når mor eller far er psykisk syg

SUS har udgivet fire små bøger til børn og unge med forældre, der har en sindslidelse. På opfordring er bøgerne nu genoptrykt. Bestil dem på www.sus.dk

REJSEMAGASIN OG ÅBENT HUS

Mod nye destinationer

På vej – mod mere brugerindflydelse er et rejsemagasin fyldt med historier om mennesker. Mennesker, der på trods af psykiske lidelser, handicap og modgang i livet tager rejsen i egen hånd med hjælp fra medarbejdere og ledere på landets væresteder, bosteder og sociale cafeer. Mennesker, der er levende beviser på, at forandringer ikke nødvendigvis skal være store for at gøre en forskel.

Gennem personlige historier, gode råd og metodebeskrivelser inspirerer magasinet til at arbejde endnu mere med brugerindflydelse på det sociale område.

En række af de steder, der medvirker i Rejsemagasinet, inviterer i januar til åbent hus, hvor de fortæller om, hvordan de arbejder med brugerindflydelse.

På vej – mod mere brugerindflydelse er lavet i samarbejde med KFUM's Sociale Arbejde.

Hent magasinet og læs mere om åbent hus-arrangementerne på www.sus.dk

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Tina Hjulmann Meldgaard, thm@sus.dk

BINDEKS

NYT REDSKAB

BINDEKS måler brugerindflydelsen

Brugerindflydelsesindekset BINDEKS er et nyt redskab udviklet af Socialt Udviklingscenter SUS til bosteder for hjemløse og mennesker med sindslidelse.

BINDEKS er et elektronisk spørgeskema, der kan måle og vise, hvordan hhv. beboere, medarbejdere og ledere oplever brugerindflydelsen på stedet på en række områder som husregler, aktiviteter, personale, støtte, mad og medicin. Viden, som kan bruges til at udvikle brugerindflydelsen på det enkelte sted.

Tre bosteder har været med til at udvikle BINDEKS. SUS har i samarbejde med KFUM's Sociale Arbejde også udviklet et brugerindflydelsesindeks til sociale cafeer.

Læs mere om brugerindflydelsesindekset på www.bindeks.dk

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Jesper Henriksen, jeh@sus.dk

Kom og hør om mikrolån

Skal I lave mikrolån i jeres kommune? Århus Kommune og SUS har de sidste fire år udviklet en succesfuld metode til at hjælpe kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister, der ønsker at starte egen virksomhed. Kom og hør, hvordan I kan komme i gang med mikrolån ved et informationsmøde den 13. januar kl. 11.00 til 13.45 i Århus. Mødet indledes af beskæftigelseschef Vibeke Jensen, Århus Kommune.

Tilmelding
til Puk Draiby i SUS
senest den 6. januar,
pd@sus.dk

